

2. Bartkowicz Z. Pomoc terapeuty с znanie letnimagresorom i ofiaromag resjiwzакладachresocjializacyjnychю. Lublin :AWHАntoniDudek, 2001. 224 s.

Гриньова Наталія В'ячеславівна
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини, м. Умань

КОРЕКЦІЯ КОМУНІКАТИВНИХ ТРУДНОЩІВ У СПІЛКУВАННІ ПІДЛІТКІВ

В даний час дослідження мовних явищ підлітків з комунікативними труднощами в спілкуванні, нечисленні. Вибір предмета дослідження багатьох вчених, в основному поляризується до кордонів клінічного вивчення особистості (Abrams S., Додонова М.А., Казанська А.В., Корабельникова О.А., Mishara A.L.). В інших роботах не враховуються сучасні методологічні принципи вивчення мови, а саме дослідження динамічної лінгвістики, які передбачають вивчення мовних явищ в динаміці, на різних рівнях його організації. Тим часом, в останній час ряд лінгвістів наголошують на необхідності динамічного підходу до мови і введення в лінгвістику розгляд мовної особистості як рівноправного об'єкта вивчення (Каліна Н.Ф., Караулов М.І.).

Спілкування, у віковому аспекті розглядається як фактор розвитку особистості людини. Мовне спілкування є формою спілкування, і аналіз його генезису показує, що кожен віковий період має свої потенційні можливості для послідовного формування комунікативної сторони спілкування і властивостей особистості [3].

Важливу роль у формуванні утрудненого спілкування грає відмінність тривожності в спілкуванні. В даний час тривожність розглядається в єдності когнітивних, емоційних і поведінкових змінних, що дозволяє характеризувати її як складне, багатокомпонентне психологічне явище.

Дослідження підтверджують, що особливості тривожності, обумовленні підлітковою кризою розвитку, є загальними для всіх підлітків. Однак у підлітків з комунікативними труднощами в спілкуванні додатковою передумовою до формування неадекватного рівня

тривожності є усвідомлення і переживання мовних порушень і наслідків, пов'язаних з ними.

У 13-14 років більшість підлітків характеризуються як емоційно благополучні, проте з віком відзначається ряд змін. Зокрема, до старшого підліткового віку у хлопчиків відбувається сплеск високої особистісної тривожності, а дівчатка-підлітки, як і раніше, що не виявляють помітних проблем в емоційній сфері [1].

До 15-16 років кількість емоційно благополучних підлітків з комунікативними труднощами в спілкуванні знижується, і їх контингент поляризується по крайніх варіантів вираженості особистісної тривожності - високою і вкрай низькою. При цьому в ситуаціях, пов'язаних зі шкільним навчанням, високу тривожність виявляють в основному хлопчики [1].

Дівчата з комунікативними труднощами в спілкуванні більшою мірою відчувають високу тривожність у ситуаціях міжособистісної взаємодії, в той час як більшість їх ровесниць не відчувають серйозних проблем.

Вкрай низький рівень тривожності (так зване надмірний спокій) хлопчики з комунікативними труднощами в спілкуванні демонструють по самооцінній і міжособистісній шкалі тривожності; підлітки з адекватним віком рівнем комунікативного розвитку в старшому підлітковому віці по самооцінній і міжособистісній шкалі тривожності, навпаки, демонструють емоційне благополуччя [2].

З метою корекції комунікативних труднощів у спілкування підлітків, які базуються на тривожності можна використовувати тренінг, який спрямований на автоматизацію мовленнєвих умінь, розвиток соціальної спостережливості, рефлексії, самоконтролю і асертивності в спілкуванні, особистісної сили для ситуацій ділового, партнерської взаємодії з однолітками, віри в себе, а також вироблення певних навичок, пов'язаних з умінням формувати довірливі відносини. Тренінг, який складався б з вправ, що сприяють збереженню «психологічного здоров'я», розвитку індивідуальної харизматичної сили, рівноваги і спокою як антитези соціальної тривожності.

Література:

1. Божович Е.Д., Шеїна Є.Г. Можливості обмеження комунікативної компетенції підлітків. *Психологічна наука і освіта*. 1999. №2. С. 64-77.

2. Братченко С.Л. Підходи до вивчення психології толерантності. Психологія спілкування: соціокультурний аналіз. Ростов-на-Дону. 2003. С. 37 - 40.

3. Дубровіна І.В. Особливості навчання і психічного розвитку учнів 13-17 років. М.: Педагогіка, 1988. 190 с.

Грінченко Діана Сергіївна
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини, м. Умань
Науковий керівник – Дудник О.А.

ПРОБЛЕМА ШКІЛЬНОЇ ДЕЗАДАПТАЦІЇ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

Більшість дітей з великим бажанням і зацікавленістю йде до школи. Діти готові добре вчитись, приносити хороші оцінки, отримувати задоволення від перебування в групі ровесників, із задоволенням слухають вчителя. Чому діти з часом втрачають інтерес і до школи, і до навчання? Такі запитання хвилюють як батьків, так і педагогів, бо не секрет, що дитина, яка хоче навчатися, досягає більших успіхів. Одна з основних причин шкільної неуспішності – низький рівень психічної адаптованості дитини до нових умов, до шкільних правил, до вимог учителя, загалом, до нової соціальної ситуації.

Адаптація – динамічний процес пристосування людини до змінних умов навколишнього середовища, також адаптація – це зміна психіки дитини в умовах переходу до організованого навчання в школі.

Адаптацією до школи називають процес пристосування до шкільних вимог і порядків, до нового оточення, до нових умов життя. У цей період відбувається перебудова пізнавальної, мотиваційної та емоційно-вольової сфери молодшого школяра.

Адаптація буває фізіологічна, психічна, соціально-психологічна, психофізіологічна, професійна і має декілька етапів: орієнтувальний етап, нестійке пристосування і відносно стійке пристосування.

Деадаптація – протилежне явище, це нездатність особистості адаптуватися до мінливих умов соціального середовища.